

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2024–2025

Probă scrisă
Limba și literatura maghiară maternă
BAREM DE EVALUARE ȘI NOTARE

Varianța 5

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Punctajul total este de 100 de puncte. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

I. TÉTEL **(60 pont)**

A.

1. Explicit információk visszakeresése a szövegből:

- Lehetséges válaszok: 1. kapcsolatteremtés, 2. kommunikáció, 3. szociális szerep, 4. evolúciós feladat/párválasztás, 5. az agresszió és a konfliktusok csillapítása (Az *agresszió csillapítása*, *konfliktusok csillapítása* külön funkcióként is elfogadható.), 6. a stresszhormonszint csökkenése, 7. az oxigénellátás fokoz(ód)ása.
- Pontozás: Minden helyesen azonosított funkció 1 pontot ér. Bármely, a szövegből helyesen kiírt, vagy a szöveg alapján megfogalmazott érvényes válasz elfogadható. A nyelvhelyességet, helyesírást nem pontozzuk. 4 x 1 pont = **4 pont**

2. Egyenes következtetések levonása explicit információk alapján

- A helyes válasz: b.
- Pontozás: A helyes betűjel kiírása 2 pontot ér. A javítókulcstól eltérő válasz nem fogadható el. **2 pont**

3. Explicit információk következményeinek felismerése

- A helyes válasz: c.
- Pontozás: A helyes betűjel kiírása 2 pontot ér. A javítókulcstól eltérő válasz nem fogadható el. **2 pont**

4. Explicit információk visszakeresése a szövegből:

- A helyes válasz: a.
- Pontozás: A helyes betűjel kiírása 2 pontot ér. A javítókulcstól eltérő válasz nem fogadható el. **2 pont**

5. Explicit információk visszakeresése a szövegből:

- A helyes válaszok: 1) d.; 2) e.; 3) a.; 4) b.; 5) d.; 6) c.
- Pontozás: Minden helyes társítás 1 pontot ér. A javítókulcstól eltérő válasz nem fogadható el. 6 x 1 pont = **6 pont**

6. Egyenes következtetések levonása a szövegből vett információk alapján

- A helyes válaszok: 1) a.; 2) d.; 3) c.; 4) b.
- Pontozás: Minden helyes válasz 1 pontot ér. A javítókulcstól eltérő válasz nem fogadható el. 4 x 1 pont = **4 pont**

7. Szavak/kifejezések értelmezése a szöveg információi alapján:

- Lehetséges válaszok:
patológiai nevetés = betegséget/kóros állapotot kísérő nevetés;
szardonikus nevetés = gúnyos/nem őszinte kacaj;
húsvéti nevetés = a középkori húsvéti prédikáció egy mozzanata, amikor a pap felvidítja a híveket a feltámadás örömeivel;
nevetőjárvány = járványként terjedő, tömeges nevetés
- Pontozás: Minden helyes értelmezés/magyarázat/szinonim kifejezés 1 pontot ér. Bármely, a szövegből helyesen kiírt, vagy a szöveg alapján megfogalmazott érvényes válasz elfogadható. A nyelvhelyességet, helyesírást nem pontozzuk. 4 x 1 pont = **4 pont**

8. A köznapi szövegek valóságvonatkozásainak megfigyelése, szövegtömörítés a lényeg/fő gondolat kiemelésével és átfogalmazásával, a szöveg információinak felhasználása a megadott konkrét helyzetben:

- Lehetséges válasz: Nekem fontos, hogy sokat nevessek, mert általában jókedvű vagyok, szeretem a vidám társaságot, a humoros műsorokat, a stand-up comedyt, mert ilyenkor felszabadultan tudok nevetni. A nevetés édessé és hosszabbá teszi az életemet, mert ilyenkor a stresszhormonjaim szintje csökken, és az oxigénellátásom fokozódik. Ha nevetek, könnyebben fogom vissza az agressziómat, és a konfliktusaimat is könnyebben tudom kezelni.
- Pontozás: Érvényes, a szöveg megfelelő információit felhasználó, teljes válasz – 6 pont, érvényes, de a szövegre csak részben alapozó válasz – 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz – 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz – 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz – 2 pont, kísérlet a válaszadásra – 1 pont. Bármely, a szöveg információira hivatkozó érvényes válasz elfogadható. A nyelvhelyességet, helyesírást nem pontozzuk. **6 pont**

B.

1. Explicit információk visszakeresése a szövegből.

- A helyes válaszok: 1) a.; 2) d.; 3) b.
- Pontozás: Minden helyes betűjel kiírása 2 pontot ér. A javítókulcstól eltérő válasz nem fogadható el. **3 x 2 pont = 6 pont**

2. Implicit információk (fókusz szerepű kifejezés) felismerése a mondatban, az ennek megfelelő válaszlehetőség azonosítása:

- A helyes válaszok: 1) A.; 2) B.
- Pontozás: Mindkét helyes betűjel kiírása 2 pontot ér. A javítókulcstól eltérő válasz nem fogadható el. **2 x 2 pont = 4 pont**

3. Beszédszándék (tény- és véleményközlés) felismerése a mondatban, az ennek megfelelő válaszlehetőség azonosítása:

- A helyes válaszok: 1) b.; 2) a.; 3) a.; 4) a.; 5) a.
- Pontozás: Minden helyes jelölés 1 pontot ér. A javítókulcstól eltérő válasz nem fogadható el. **5 x 1 pont = 5 pont**

4. Mondatszerkezet felismerése, adott szerepű (alanyi, tárgyi, határozói) kifejezések azonosítása, kiválasztása a lehetőségek közül:

- A helyes válaszok: 1) f.; 2) d.; 3) b.
- Pontozás: Minden helyesen azonosított kifejezés betűjelének kiírása 1 pontot ér. A javítókulcstól eltérő válasz nem fogadható el. **3 x 1 pont = 3 pont**

5. Összefüggések felismerése a főnévi csoportban, birtokviszony, birtokos és birtok kiválasztása a lehetőségek közül:

- A helyes válaszok: 1) c.; 2) d.
- Pontozás: Minden helyesen azonosított birtokos szerkezet betűjelének kiírása 2 pontot ér. A javítókulcstól eltérő válasz nem fogadható el. **2 x 2 pont = 4 pont**

6. Implicit információk (modális jelentés) felismerése a mondatban, az ennek megfelelő válaszlehetőség azonosítása:

- A helyes válaszok: 1) a.; 2) b.
- Pontozás: Mindkét helyes betűjel kiírása 2 pontot ér. A javítókulcstól eltérő válasz nem fogadható el. **2 x 2 pont = 4 pont**

7. Logikai struktúrák (ok-okozati összefüggések) felismerése a mondatban, az ennek megfelelő válaszok (ok és okozat) azonosítása:

- A helyes válaszok:
 - 1) Ok: *A nevetés világnapját május első vasárnapján tartják, épp anyák napján;*
Okozat: *(így aztán) sokszor elfeledkezünk róla.;*
 - 2) Ok: *egy (Szardínia szigetén honos) mérgező növény (hatására);* Okozat: *az emberek arca izomgörcsös mosolyba rándult (Szardínia szigetén).*

- **Pontozás:** Minden helyesen azonosított ok-okozat pár 2 pontot ér. Bármely, a szövegből kiírt vagy a szöveg alapján megfogalmazott helyes válasz elfogadható. Részpontoszám nem adható. 2 x 2 pont = 4 pont

II. TÉTEL (30 pont)

1. Explicit információk azonosítása a szövegben: a korábban említett esemény azonosítása:

- **Helyes válaszok:** 1) a.; 2) a.
- **Pontozás:** Minden helyesen kiírt betűjel 2 pontot ér. A javítókulcstól eltérő válasz nem fogadható el. 2 x 2 pont = 4 pont

2. Információk, gondolatok értelmezése:

- **Lehetséges válasz:** Az elbeszélő személyes vallomásából megtudjuk, hogy mennyire szeretett és tudott nevetni barátjával kamaszkorukban. Nostalgiaival gondol vissza ezekre a nevetésekre, mert a fiatalság és az említett barátság megszűnésével elmúlt az önfeledt nevetésre való képessége is. A nevetésük tárgya bármi lehetett: olyan jelentéktelennek tűnő dolog, személy, amit vagy akit senki észre sem vett, nemhogy nevetett volna rajta. Egy név említése, egy furcsa alak az utcán elég volt ahhoz, hogy ők ketten szórakozzanak, eseményeket idézzenek fel, történeteket találjanak ki. Ezeken aztán nagyokat nevettek, szinte járni sem bírtak már a kacagástól: meg kellett állniuk, le kellett ülniük, és néha el kellett távolodniuk egymástól, hogy abba tudják hagyni a nevetést, amibe szinte belepusztultak.
- **Pontozás:** érvényes, a szöveg információit felhasználó, teljes válasz – 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz – 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz – 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz – 2 pont, kísérlet a válaszadásra – 1 pont. A nyelvhelyességet, helyesírást nem pontozzuk. 5 pont

3. Explicit információk felismerése és visszakeresése, a szereplők viszonyainak bemutatása a szövegből vett információk alapján:

- **Lehetséges válasz:** Érdekes, nem mindennapi, titokzatos és mély baráti viszony volt a két ifjú között. A külvilág ezt nem láthatta, hiszen a zordon egykedvűséget mutató külsejük mélyen elrejtette a vidám, mindenből viccet faragó egyéniségüket. B.A. és az elbeszélő a pesti utcákon szótlanul sétálva is megértette egymást. Nem kellett beszélniük, félszavakat elejtve is ugyanazt gondolták, ugyanúgy reagáltak. Az öregúrral való rendszeres találkozásuk, a személye, megjelenése kapcsán egész történet bontakozott ki az ifjak fejében, képzeletük szárnyán hegedűtanár lett az öregből, és ismerősként utaltak már rá, de nem hagyhatták figyelmen kívül, szó nélkül a változást, amit az öregúr új télikabátja okozott. B. A. megjegyzést tesz az öreg kabátjára, majd otthagyja a barátját, hogy egyedül nézzen szembe a következményekkel.
- **Pontozás:** A szereplők közti viszony természetének megnevezése – 1 pont. A maximális pontszám csak abban az esetben adható meg, ha a szereplők közti viszony természete is bemutatásra kerül: érvényes, a szöveg megfelelő információit felhasználó, teljes válasz – 5 pont, érvényes, de a szövegre csak részben alapozó válasz – 4 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz – 3 pont, részben érvényes vagy részben kifejtett válasz – 2 pont, kísérlet a válaszadásra – 1 pont 6 pont

4. Elbeszélő szöveg alkotása, szövegtömörítés nézőpontváltással:

Értékelési szempontok:

1) Témához való igazodás:

- a. Az események részletező, kifejtett bemutatása az öregúr nézőpontjából (egyes szám első személyű elbeszélés, elbeszélői nézőpont) – 3 pont, a megadott téma részleges bemutatása – 2 pont, kísérlet a megadott téma bemutatására – 1 pont.
- b. A szöveg információira való utalás – 2 pont.

2) Az elbeszélő szöveg sajátosságainak minél pontosabb követése (az események időrendben való bemutatása, az elbeszélés hangneme, ritmusa stb.) – 5 pont; az elbeszélő szöveg sajátosságainak és a megjelölt nézőpont részleges betartása – 3 pont.

3) Nyelvi megformáltság, helyesírás: 0–1 hibatípus – 5 pont, 2–3 hibatípus – 3 pont, 4–5 hibatípus – 1 pont, több mint 5 hibatípus – 0 pont. A pontszám csak a minimális terjedelmi feltételek teljesítése esetén adható meg. 15 pont